

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 356/2020-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť

████████████████████, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 a postupom a uznesením Krajskej prokuratúry v Trenčíne č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti ██████████ o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

2. Ústavnú sťažnosť ██████████ o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 2 a 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“) ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 a postupom a uznesením Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 úrad inšpekčnej služby podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol trestné oznámenie sťažovateľa

- vo veci podozrenia zo spáchania prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona a zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, ktorý mal byť v zmysle trestného oznámenia sťažovateľa spáchaný tým, že „[REDAKOVANÉ], služobne zaradená ako lekárka v zdravotnom stredisku v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej len ÚVTOS a ÚVV) mala neoprávnene poskytnúť vyšetrovatelke PZ, vykonávajúcej vyšetrovanie vo veci vedenej na odbore inšpekčnej služby Stred útvaru inšpekcie Úradu inšpekčnej služby v Banskej Bystrici

pod ČVS:UIS-235/0-OISS-2019, v období od 28.06.2019 do 29.07.2019 fotokópie laboratórnych výsledkov a dokumentov zo zdravotnej dokumentácie odsúdených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a fotokópie zdravotných preukazov odsúdených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], a v správe zo dňa 16.07.2019 adresovanej OISS ÚI ÚIS Banská Bystrica mala nesprávne uviesť meno a priezvisko lekára, ktorý vystavil zdravotný preukaz odsúdenému [REDAKOVANÉ]“, a

- vo veci podozrenia so spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorý mal byť v zmysle trestného oznámenia sťažovateľa spáchaný tým, že „[REDAKOVANÉ], v tom čase služobne zaradená ako lekárka v zdravotnom stredisku v ÚVTOS a ÚVV [REDAKOVANÉ] dňa 16.09.2016 mala vystaviť zdravotný preukaz pracovníka v potravinárstve pre odsúdeného [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že tento bol nosičom vírusu hepatitídy typu C“.

Proti tomuto uzneseniu úradu inšpekčnej služby podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajská prokuratúra rozhodla napadnutým uznesením č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že úrad inšpekčnej služby a následne aj krajská prokuratúra nedostatočne zistili skutkový stav, nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy a svojvoľne si vyložili príslušné právne predpisy. Možno zhrnúť, že podľa názoru sťažovateľa k namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 2, čl. 3 a čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 a postupom a uznesením krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020 došlo tým, že najprv úrad inšpekčnej služby napadnutým uznesením arbitrárne odmietol trestné oznámenie sťažovateľa a následne krajská prokuratúra napadnutým uznesením arbitrárne zamietla sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu úradu inšpekčnej služby.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na život podľa čl. 2 Dohovoru a podľa čl. 15 ods. 1, 2 Ústavy SR, právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy, na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Krajskej prokuratúry Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Kn 11/20/3300-8 a jej uznesením zo dňa 26. 2. 2020, ako aj konaním Úradu inšpekčnej služby – útvaru inšpekcie – odboru inšpekčnej služby Stred v Banskej Bystrici vedenom pod ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 a jej uznesením zo dňa 14. 1. 2020 porušené boli.

In eventum, ak Ústavný súd SR dospeje k záveru, že v sťažovateľovej veci nedošlo k zásahu do práva na život podľa čl. 2 Dohovoru a podľa čl. 15 ods. 1, 2 Ústavy SR, navrhujeme, aby ústavný súd rozhodol nálezom tak, že: Základné práva sťažovateľa zákazu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania podľa čl. 3 Dohovoru a čl. 16 ods. 2 Ústavy SR, právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru, práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Krajskej prokuratúry Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Kn 11/20/3300-8 a jej uznesením zo dňa 26. 2. 2020 ako aj konaním Úradu inšpekčnej služby – útvaru inšpekcie – odboru inšpekčnej služby Stred v Banskej Bystrici vedenom pod ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 a jej uznesením zo dňa 14. 1. 2020 porušené boli.

2. Uznesenie Krajskej prokuratúry v Trenčíne sp. zn. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. 2. 2020 zrušuje a vec vracia Krajskej prokuratúre Trenčín na ďalšie konanie.“

5. Sťažovateľ zároveň ústavný súd požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

Sťažovateľom označené referenčné právne normy

14. Podľa čl. 15 ods. 1 ústavy každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

Podľa čl. 15 ods. 2 ústavy nikto nesmie byť pozbavený života.

15. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

16. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života okrem výkonu súdom uloženého trestu nasledujúceho po uznaní viny za spáchanie trestného činu, pre ktorý zákon ukladá tento trest.

Podľa čl. 2 ods. 2 dohovoru zbavenie života sa nebude považovať za spôsobené v rozpore s týmto článkom, ak bude vyplývať z použitia sily, ktoré nie je viac než úplne nevyhnutné, pri:

- a) obrane každej osoby proti nezákonnému násiliu;
- b) vykonávaní zákonného zatknutia alebo zabránení úteku osoby zákonne zadržanej;

c) zákonne uskutočnenej akcii za účelom potlačenia nepokojov alebo vzbury.

19. Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

21. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

22. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

23. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 2, čl. 3 a čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 a postupom a uznesením krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že najprv úrad inšpekčnej služby napadnutým uznesením arbitrárne odmietol trestné oznámenie sťažovateľa a následne krajská prokuratúra napadnutým uznesením arbitrárne zamietla sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu úradu inšpekčnej služby.

24. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

25. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

26. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich viacerých nedostatkov niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

27. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a v časti ako zjavne neopodstatnenú.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým postupom a uznesením úradu inšpekčnej služby

28. Napadnutým uznesením ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 úrad inšpekčnej služby podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol trestné oznámenie sťažovateľa.

29. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej rozhodla krajská prokuratúra napadnutým uznesením č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu úradu inšpekčnej služby, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

30. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využil), o ktorom bola oprávnená rozhodnúť (a aj rozhodla) krajská prokuratúra, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

31. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému postupu a uzneseniu úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajskej prokuratúry

32. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

33. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou predovšetkým zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci

bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a jeho úlohou nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

34. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

35. Ústavný súd v rámci svojej judikatúry konštantne uvádza, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, IV. ÚS 423/09). Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. napr. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak povedané, právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je možné vykladať tak,

že by garantovalo úspech v konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa.

36. Rovnako ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na trestnom oznámení proti tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok ESLP z 21. 9. 2004, bod 48].

37. Oznamovateľ vo všeobecnosti, ale ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá preto ústavou ani dohovorom zaručené právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (napr. IV. ÚS 180/09, III. ÚS 46/2011).

38. V obdobných prípadoch ústavný súd vyslovil (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09, III. ÚS 45/2010), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu.

39. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020.

40. Ako z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ sa trestným oznámením jednoznačne domáhal trestného stíhania zodpovedných osôb a svoj neúspech v tomto smere považoval za porušenie svojich práv. Avšak ako bolo uvedené, právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na všeobecnom súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto k ich porušeniu postupom a napadnutým uznesením krajskej prokuratúry nemohlo dôjsť.

41. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa zistil, že úrad inšpekčnej služby na podané trestné oznámenie sťažovateľa reagoval v rámci postupu pred začatím trestného stíhania upraveného Trestným poriadkom (§ 196 až § 198 Trestného poriadku) zákonným spôsobom, a teda riadne splnil svoje povinnosti vyplývajúce z uvedených zákonných noriem, pričom vydal rozhodnutie, ktoré v rámci „sťažnostného“ konania preskúmala krajská prokuratúra ako nadriadený orgán.

42. Napadnutým uznesením č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020 krajská prokuratúra podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020 o odmietnutí trestného oznámenia sťažovateľa.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia prokurátor krajskej prokuratúry ku konaniu podozrivej [REDAKOVANÉ], ako je namietané v predmetnom trestnom oznámení sťažovateľa, v podstatnom uviedol, že jej postup nebol v rozpore so žiadnymi ustanoveniami Trestného zákona, keďže v zmysle § 89 ods. 1 Trestného poriadku ten, kto má pri sebe vec dôležitú pre trestné konanie, je povinný ju na vyzvanie predložiť policajtovi, prokurátorovi alebo konajúcemu súdu; ak ju treba na účely trestného konania zaistiť, je povinný vec na vyzvanie týmto orgánom vydať. [REDAKOVANÉ] teda len vykonávala svoju povinnosť vyplývajúcu zo všeobecne záväzného predpisu a jej konanie tak nemožno považovať za protiprávne.

Pokiaľ ide o konanie druhej podozrivej osoby [REDAKOVANÉ], ako je namietané v trestnom oznámení sťažovateľa, prokurátor krajskej prokuratúry konštatoval, že ho

nemožno považovať za činnosť realizovanú v súvislosti s výkonom právomoci verejného činiteľa. Právomocou je pre jednotlivé systavy orgánov verejnej moci právnym poriadkom stanovená spôsobilosť vydávať individuálne právne akty určitého druhu vymedzená ich kompetenciou pre určité druhy právny vzťahov. Realizáciou právomoci nie je akákoľvek iná činnosť orgánu verejnej moci, ktorej výsledkom nie je vydanie individuálneho právneho aktu. Individuálny právny akt (akt aplikácie práva) je formou právneho konania kompetentného orgánu verejnej moci, ktorým sa zakladajú, menia alebo rušia, prípadne autoritatívne zisťujú oprávnenia a právne povinnosti individuálne určených právnych subjektov. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení Trestného zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou. Vydanie osvedčenia o zdravotnej spôsobilosti nepochybne nie je individuálnym aktom aplikácie práva. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, že sa podozrivá [REDAKOVANÉ] mala dopustiť niektorého z trestných činov šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby podľa § 163 alebo § 164 Trestného zákona, prokurátor krajskej prokuratúry konštatoval, že tieto tvrdenia nie sú dôvodné. Ak bol odsúdený nositeľom ANTI HCV protilátok, nielenže to neznamena, že trpí touto infekčnou chorobou, ale ak by ňou aj trpel, nepochybne môže vykonávať prácu s potravinami po poučení o dodržiavaní hygienicko-epidemiologických opatrení (osobná hygiena, ochranný odev, rukavice). Hepatitída typu C je infekčná choroba spôsobená vírusom hepatitídy C (HCV), ktorá sa prenáša predovšetkým infikovanou krvou a telesnými tekutinami, pohlavným stykom (netradičné sexuálne praktiky) s infikovaným partnerom, z matky na dieťa počas pôrodu, používaním spoločných ihlín intravenóznymi užívateľmi drog, tetovaním, piercingom, používaním spoločných zubných kefiek a žiletiek, poranením infikovaným ostrým predmetom. Prevencia ochorenia spočíva predovšetkým v opatreniach na zabránenie kontaktu s infikovanou krvou alebo telesnými tekutinami. Súčasťou objektu trestného činu šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby podľa § 163 alebo § 164 Trestného zákona teda hepatitída typu C z uvedených dôvodov nie je. Objektom predmetnej skutkovej podstaty je ľudský život a zdravie, ktoré chráni pred nebezpečenstvom zavlečenia nákazlivej ľudskej choroby. Nákazlivými chorobami podľa tohto ustanovenia nie sú všetky nákazlivé ľudske choroby, ale iba tie, ktoré sa uvádzajú vo vyhláske Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 105/1987 Zb., ktorou sa určuje, ktoré choroby sa

považujú za nákazlivé v zmysle Trestného zákona. V zmysle prílohy uvedenej vyhlášky sa za nákazlivé ľudské choroby „*per eliminationem*“ nepovažuje vírusový zápal pečene typu C. Vzhľadom na uvedené prokurátor krajskej prokuratúry dospel k záveru, že nie je naplnená objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby podľa § 163 alebo § 164 Trestného zákona.

V súlade so závermi úradu inšpekčnej služby prokurátor krajskej prokuratúry konštatoval, že popis skutku uvádzaný sťažovateľom v trestnom oznámení a v sťažnosti nenapĺňa znaky prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a ani ostatných namietaných trestných činov, pričom zo zabezpečených dôkazov je zrejmé, že postup príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže nebol nezákonný. Vzhľadom na aktuálny stav dokazovania preto prokurátor krajskej prokuratúry považoval predmetné uznesenie úradu inšpekčnej služby za zákonné a vecne správne.

43. Pretože krajská prokuratúra sa stotožnila s odôvodnením uznesenia úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020, ústavný súd sa aj s týmto uznesením náležite oboznámil, pričom však ústavný súd na tomto mieste už nepovažoval za potrebné opakovať celú argumentáciu uznesenia úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-430/0-OISS-2019 zo 14. januára 2020, keďže táto je sťažovateľovi dobre známa.

44. Možno uzavrieť, že úrad inšpekčnej služby, ako aj krajská prokuratúra v konaní o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa postupovali v zmysle zákonných ustanovení (§ 192 a nasl. Trestného poriadku). Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a jej postup a právne závery ňou vyslovené v napadnutom uznesení je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

45. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažovateľom napadnutý postup a uznesenie krajskej prokuratúry nesignalizujú možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,

dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým postupom, uznesením krajskej prokuratúry a obsahom tohto práva neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení. Ústavnú sťažnosť preto v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 2, 3 a čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajskej prokuratúry

46. Sťažovateľ zároveň tvrdil, že napadnutým postupom a uznesením krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 11/20/3300-8 z 26. februára 2020 bolo zasiahnuté aj do jeho základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 2, 3 a čl. 8 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že ide o práva hmotného charakteru a nezistil relevantnú súvislosť medzi označenými právami hmotnej povahy a napadnutým postupom a uznesením krajskej prokuratúry. Taktiež zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia týchto práv, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 439/2018). Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základných práv podľa čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy, resp. práv podľa čl. 2, 3 a čl. 8 ods. 1 dohovoru, odmietol pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

47. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

48. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

49. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu